

УДК 657.471.65

Ю. В. Подмешальська,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізька державна інженерна академія, м. Запоріжжя

Л. К. Феофанов,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізька державна інженерна академія, м. Запоріжжя

І. С. Абрамова,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Запорізька державна інженерна академія, м. Запоріжжя

DOI: 10.32702/2306-6792.2018.24.54

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ У СИСТЕМІ ОБЛІКУ

Yu. Podmeshalska,

Candidate of Economic Sciences, associate professor, associate professor of Zaporizhzhya State Engineering Academy,
Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Zaporizhzhya

L. Feofanov,

Candidate of Economic Sciences, associate professor, associate professor of Zaporizhzhya State Engineering Academy,
Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Zaporizhzhya

I. Abramova,

master of Zaporizhzhya State Engineering Academy, Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,
Zaporizhzhya

ACTUAL ASPECTS OF DISTRIBUTION OF TOTAL PRODUCTION COSTS IN THE ACCOUNTING SYSTEM

У статті встановлено, що важливою складовою в оптимізації рівня виробничих витрат є відносна економія непрямих виробничих витрат, а також їх планування, ефективний розподіл та контроль. Загальноновиробничі витрати — це непрямі витрати, які пов'язані з організацією виробництва та керівництвом цехами, бригадами, відділеннями та іншими структурними підрозділами підприємства. Склад, класифікацію та розподіл загальноновиробничих витрат у фінансовому обліку в Україні регламентує П(С)БО 16 "Витрати". Дослідивши методологію обліку загальноновиробничих витрат відповідно до П(С)БО 16 "Витрати" нами встановлено, що не всі складові їх обліку знайшли своє відображення в цьому документі та потребують від бухгалтера самостійного визначення. Отже, нами узагальнено послідовність розподілу загальноновиробничих витрат за такими етапами: класифікація загальноновиробничих витрат; вибір бази розподілу загальноновиробничих витрат; визначення нормальної потужності; розрахунок планових нормативів постійних і змінних витрат; розрахунок суми фактичних загальноновиробничих витрат; розподіл постійних витрат на розподілені та нерозподілені; включення загальноновиробничих витрати в виробничу собівартість продукції та собівартість реалізованої продукції; розподіл загальноновиробничих витрат між видами продукції.

Класифікацію загальноновиробничих витрат на змінні і постійні підприємство здійснює самостійно, виходячи зі специфіки його діяльності, оскільки на законодавчому рівні цей етап не регламентується. Така класифікація загальноновиробничих витрат є досить умовною, оскільки не кожний вид цих витрат з певною вірогідністю можна віднести до відповідної групи. Обґрунтовано доцільність застосування бази розподілу виходячи з фактору загальноновиробничих витрат. Відповідно до П(С)БО 16 "Витрати", нормальна потужність — очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва. Не менш проблемним є заключний етап — розподіл загальноновиробничих витрат між видами продукції. Звісно, якщо підприємство невелике, з одним виробничим цехом, де випускають один вид продукції, немає проблем з розподілом загальноновиробничих витрат між видами продукції. Але якщо підприємство є багатопрофільним, то виникає потреба в розподілі загальноновиробничих витрат між видами продукції. Отже, для розподілу загальноновиробничих витрат між продукцією необхідно обрати відповідну базу розподілу, від якої залежить сума витрат віднесених на собівартість певного виду виготовленої продукції.

In the article, an important component in optimizing the level of production costs is the relative saving of indirect production costs, as well as their planning, effective allocation and control. Total production costs are indirect costs associated with the organization of production and management of shops, brigades, branches and other structural divisions of the enterprise. The composition, classification and distribution of total costs in financial accounting in Ukraine is regulated by P (C) BO 16 "Expenses". After examining the methodology for accounting for total production costs in accordance with P (C) BO 16 "Costs", we have established that not all components of their accounting are reflected in this document and require an independent accountant. Consequently, we have generalized the sequence of distribution of total production costs in the following stages: the classification of total production costs; choice of base of distribution of total production costs; definition of normal power; calculation of planned standards of fixed and variable costs; calculation of the actual total production costs; distribution of fixed costs for distributed and unallocated; the inclusion of total production costs in the production cost of production and the cost of sales; distribution of total production costs between product types.

The classification of total production costs per variable and the permanent establishment is carried out independently, based on the specifics of its activities, since at the legislative level this stage is not regulated. Such a classification of total production costs is

rather arbitrary, since not all types of these costs can be attributed to a certain group with a certain probability. The expediency of using the distribution base based on the factor of total production costs is substantiated.

According to P (C) BO 16 "Expenses", normal capacity is the expected average amount of activity that can be achieved under the conditions of the company's normal activity for several years or operational cycles, taking into account the planned maintenance of production. No less problematic is the final stage — the distribution of total production costs between product types. Of course, if the company is small, with one production workshop, which produces one type of product, there is no problem with the distribution of total production costs between the types of products. But if the enterprise is multidisciplinary, then there is a need for the distribution of total production costs between the types of products. Consequently, for the distribution of total production costs between products, it is necessary to choose the appropriate distribution base on which the amount of costs attributed to the cost of a certain type of manufactured product depends.

Ключові слова: загальновиробничі витрати, постійні та змінні витрати, база розподілу, собівартість продукції, нормальна потужність, собівартість.

Key words: generic production costs, fixed and variable costs, distribution base, cost of production, normal capacity, cost.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Для забезпечення зниження рівня виробничих витрат або утримання їх на досягнутому рівні, підприємству необхідно постійно управляти як прямими, так і непрямими виробничими витратами. Зниження прямих витрат зазвичай потребує значних капітальних інвестицій для впровадження нової технології. Важливою складовою в оптимізації рівня виробничих витрат є відносна економія непрямих виробничих витрат, а також їх планування, ефективний розподіл та контроль. Загальновиробничі витрати — це непрямі витрати, які пов'язані з організацією виробництва та керівництвом цехами, бригадами, відділеннями та іншими структурними підрозділами підприємства. Склад, класифікацію та розподіл загальновиробничих витрат у фінансовому обліку в Україні регламентує П(С)БО 16 "Витрати", але незважаючи на це, практичне його застосування свідчить про широке коло питань, які працівникам бухгалтерії необхідно вирішувати самостійно при веденні обліку. На особливу увагу в фінансовому обліку загальновиробничих витрат заслуговує вибір бази розподілу, що безпосередньо позначається на перерозподілі цих витрат між сегментами діяльності. Також на практиці виникають спірні питання щодо поділу цих витрат на змінні та постійні, оскільки буває проблематично оцінити поведінку цих витрат та їх реакцію на зміну фактора витрат. Однак підприємства не завжди приділяють належну увагу цій діяльності обліку, що позначається на якості облікової інформації.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання обліку та розподілу загальновиробничих витрат розглядаються в наукових статтях, обговорюються на наукових та практичних конференціях, висвітлюються в навчальній літературі. Питання обліку та розподілу загальновиробничих витрат розглядали в своїх працях такі вчені: Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, А.К. Сук,

Т.М. Сльозко, В.О. Озеран, В.І. Олейніченко та інші. У наукових працях розглядаються питання класифікації загальновиробничих витрат, більшість науковців дискутує з приводу доцільності розподілу постійних загальновиробничих витрат. Це свідчить про відсутність єдиних підходів до організації синтетичного, аналітичного обліку загальновиробничих витрат, тому питання обліку загальновиробничих витрат є актуальними та потребують вирішення.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — дослідження актуальних аспектів обліку загальновиробничих витрат у частині їх розподілу з метою підвищення якості та інформативності обліку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Облік загальновиробничих витрат у системі фінансового обліку — це сукупність облікових процедур, першою з яких є виокремлення загальновиробничих витрат із загальної сукупності витрат. Як виокремити загальновиробничі витрати? Для виокремлення витрат, що належать саме до загальновиробничих, проаналізувавши склад і економічне призначення грошових і матеріальних витрат, нами встановлено наявність наступних ознак. По-перше, такі витрати є виробничими витратами, оскільки виникають саме при здійсненні виробництва. По-друге, вони не можуть бути прямо віднесені до собівартості певного конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом, бо беруть участь у виробництві більше ніж одного об'єкта. При цьому економічна доцільність може бути різною залежно від мети калькулювання виробничої собівартості. Неможливість такого віднесення не означає, що взагалі не має фактора витрат, тобто показника від якого залежить рівень загальновиробничих витрат.

Зауважимо, що здійснюючи класифікацію загальновиробничих витрат та співставляючи їх з видами продукції, задля виробництва яких вони

були понесені, необхідно аналізувати їх зміст. Наприклад, заробітну плату (з нарахуваннями) механіків, зайнятих на ремонті обладнання, що використовується для виробництва різних видів продукції можна розподілити на частини відповідно до часу, коли та чи інша особа обслуговувала обладнання (за різними видами продукції), із включенням до прямої виробничої собівартості. Проте з огляду на доцільність розподілу та необхідність ведення при цьому спеціального обліку такого часу за об'єктами витрат, що потребує спеціальних затрат, зарплата таких осіб, як правило, належить до загальновиробничих витрат.

Цікавим є той факт, що П(С)БО 16 "Витрати" передбачає, що в загальновиробничі витрати включається оплата праці апарату управління цехами. Але це справедливо тільки для цехів, що виконують за звітний період декілька замовлень або випускають одночасно кілька видів продукції. У цеху, який виробляє один вид продукції, зарплата начальника цеху буде відноситися прямо на цей вид продукції. Отже на підприємстві, що випускає один вид продукції, взагалі не буде загальновиробничих витрат.

Згідно з методологією фінансового обліку в Україні загальновиробничі витрати розподіляються між виробничою собівартістю та собівартістю реалізованої продукції. Таким чином, частина цих витрат — змінні і постійні розподілені загальновиробничі витрати — включаються до собівартості готової продукції, а нерозподілені постійні загальновиробничі витрати збільшують собівартість реалізованої продукції.

Дослідивши методологію обліку загальновиробничих витрат відповідно до П(С)БО 16 "Витрати" нами встановлено, що не всі складові їх обліку знайшли своє відображення в цьому документі та потребують від бухгалтера самостійного визначення. Отже, нами узагальнено послідовність розподілу загальновиробничих витрат за такими етапами:

1. Класифікація загальновиробничих витрат.
2. Вибір бази розподілу загальновиробничих витрат.
3. Визначення нормальної потужності.
4. Розрахунок планових нормативів постійних і змінних витрат.
5. Розрахунок суми фактичних загальновиробничих витрат.
6. Розподіл постійних витрат на розподілені та нерозподілені.
7. Включення загальновиробничих витрати в виробничу собівартість продукції та собівартість реалізованої продукції.
8. Розподіл загальновиробничих витрат між видами продукції.

У таблиці 1 систематизовано етапи щодо розподілу загальновиробничих витрат.

Пропонуємо далі зупинитися на актуальних та дискусійних етапах обліку загальновиробничих витрат. Таким етапом є класифікація загальновиробничих витрат на змінні та постійні.

Змінні загальновиробничі витрати — це такі витрати, які змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно зміні обсягу діяльності і розраховуються шляхом множення норми витрачання на розцінку за одиницю норми. Вони повністю включаються до складу виробничої собівартості виготовленої продукції у періоді їх виникнення та підлягають розподілу тільки між окремими видами продукції, виходячи з фактичної потужності звітного періоду. Нерозподіленої частини змінних загальновиробничих витрат не утворюється, оскільки змінні витрати повністю включаються до виробничої собівартості готової продукції.

Постійні загальновиробничі витрати — це такі витрати, які залишаються незмінними при зміні обсягу діяльності в релевантному діапазоні. Їх розподіляють на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (наприклад, годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо) при нормальній потужності діяльності. Нерозподілена частина постійних загальновиробничих витрат може виникати при обсязі виробництва продукції, що є нижчим від нормальної потужності. Включається не до виробничої собівартості, а до складу собівартості реалізованої продукції у періоді їх виникнення.

Класифікацію загальновиробничих витрат на змінні і постійні підприємство здійснює самостійно, виходячи зі специфіки його діяльності, оскільки на законодавчому рівні цей етап не регламентується. Така класифікація загальновиробничих витрат є досить умовною, оскільки не кожний вид цих витрат з певною вірогідністю можна віднести до відповідної групи. Справа в тому, що постійні витрати можуть змінюватися при суттєвій зміні обсягу виробництва, а також внаслідок інфляції або підвищення рівня життя населення та через інші причини, що призводять, наприклад, до зміни орендної плати, плати за опалення, заробітної плати технічного персоналу і т. д.

Крім того, деякі витрати містять в собі ознаку як постійних, так і змінних (тобто є змішаними), тому виникають складності при класифікації цих витрат. Наприклад, оплата праці апарату управління цехами може включати в собі постійну частину — оклад, та змінну частину — преміальні винагороди за збільшення обсягів виробництва понад певний показник. У зв'язку з цим велика кількість суб'єктів господарювання взагалі не виділяє серед загальновиробничих витрат змінні чи

Таблиця 1. Послідовність розподілу загально-виробничих витрат

Етапи	Порядок дій	Характеристика етапу
I	Класифікація загально-виробничих витрат	Необхідно всі загально-виробничі витрати поділити на змінні та постійні
II	Вибір бази розподілу	Підприємство самостійно обирає базу розподілу, однак обраний фактор витрат обов'язково повинен вказувати на зв'язок між загально-виробничими витратами та причинами, які впливають на їх величину
III	Визначення нормальної потужності	При визначенні нормальної потужності за показником минулих років може бути розрахована середня сума прямих матеріальних витрат, годин праці, заробітної плати, обсягів діяльності, тощо, в залежності від того, яка база прийнята до розподілу. Якщо підприємство тільки починає свою діяльність, то для розрахунку доцільно взяти планові суми
IV	Розрахунок планових нормативів постійних і змінних витрат	Розрахувати суми постійних і змінних загально-виробничих витрат за умови досягнення підприємством нормальної потужності
V	Розрахунок суми фактичних загально-виробничих витрат	Необхідно обчислити фактичну суму понесених загально-виробничих витрат з виділенням постійних і змінних витрат
VI	Розподіл суми фактичних постійних витрат на розподілені та нерозподілені	За допомогою визначеної ставки при нормальній потужності необхідно обчислити суму постійних розподілених витрат, а потім від загальної суми постійних вирахувати постійні розподілені, щоб розрахувати постійні нерозподілені загально-виробничі витрати
VII	Віднести загально-виробничі витрати на собівартість продукції	Відповідно до виробничої собівартості відносяться усі змінні і постійні розподілені загально-виробничі, а до собівартості реалізованої продукції – постійні нерозподілені витрати
VIII	Розподіл загально-виробничих витрат між видами продукції	Необхідно розподілити змінні та постійні розподілені загально-виробничі витрати між конкретними видами продукції

постійні, а розподіляє всю їх суму з використанням обраної бази розподілу виходячи з фактичної потужності звітного періоду, що не відповідає методології бухгалтерського обліку [9].

З'ясувавши деякі проблемні питання щодо класифікації загально-виробничих витрат, розглянемо не менш важливий етап — вибір бази розподілу. Вважаємо, що на практиці доцільно використовувати різні бази розподілу для різного роду непрямих витрат, за допомогою яких можна досягти більш об'єктивних результатів. База розподілу загально-виробничих витрат встановлюється підприємством самостійно і зазначається в Наказі про облікову політику підприємства. Слід зазначити, що вибір бази розподілу не впливає на фактично понесені загально-виробничі витрати, але впливає на собівартість кожного найменування продукції та відповідно на ціну реалізації.

При виборі бази розподілу необхідно звернути увагу на те, щоб між зміною загально-виробничих витрат та відповідно зміною бази розподілу існувала пропорційна або майже пропорційна залежність. Також для вибору бази

розподілу можна виходити з типу виробництва, визначити ті показники, які найбільшою мірою впливають на величину собівартості продукції. Зазначимо, що до вибору бази розподілу необхідно підходити відповідально, так як від неї залежить величина виробничої собівартості продукції, яка в свою чергу впливає на результати діяльності підприємства.

Наступним етапом обліку загально-виробничих витрат є визначення нормальної потужності. Відповідно до П(С)БО 16 "Витрати", нормальна потужність — очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва.

Розрахунок нормальної виробничої потужності залежить від прийнятої на підприємстві бази розподілу. Наприклад, якщо базою є зарплата робітників виробництва, то визначається її середній рівень протягом кількох років. Нормальною виробничою потужністю при цьому буде обсяг діяльності, при якому фонд оплати праці складає розраховану середню величину.

Якщо базою розподілу на підприємстві є сума прямих витрат, то для того, щоб визначити нормальну виробничу потужність, потрібно визначити середню суму прямих

витрат за показниками минулих років. При цьому нормальною потужністю підприємств з метою розподілу постійних загально-виробничих витрат вважатиметься обсяг діяльності, при якому сума прямих витрат на виробництво продукції складатиме розрахункову величину.

Таким чином, при визначенні нормальної потужності за показником минулих років може бути підрахована середня сума прямих витрат на виробництво продукції, годин праці, заробітної плати, обсягів діяльності тощо залежно від того, яка база прийнята до розподілу. Якщо підприємство тільки починає свою діяльність, очевидно, доцільно для розрахунку взяти планові суми.

Не менш проблемним є заключний етап — розподіл загально-виробничих витрат між видами продукції. Звісно, якщо підприємство невелике, з одним виробничим цехом, де випускають один вид продукції, немає проблем з розподілом загально-виробничих витрат між видами продукції. Але якщо підприємство є багатoproфільним, то виникає потреба в розподілі загально-виробничих витрат між видами продукції. Отже, для розподілу

загальнови­робничих витрат між продукцією необ­хідно обрати відповідну базу розподілу від якої залежить сума витрат віднесених на собівартість певного виду виготовленої продукції.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у проведеному дослідженні, про­аналізовано актуальні аспекти обліку загально­ви­робничих витрат. Узагальнено послідовність роз­поділу загальнови­робничих витрат за такими ета­пами: класифікація загальнови­робничих витрат; вибір бази розподілу загальнови­робничих витрат; визначення нормальної потужності; розрахунок планових нормативів постійних і змінних витрат; розрахунок суми фактичних загальнови­робничих витрат; розподіл постійних витрат на розподілені та нерозподілені; включення загальнови­робничих витрати в виробничу собівартість продукції та со­бі­вартість реалізованої продукції; розподіл за­гальнови­робничих витрат між видами продукції. Об­грунтовано доцільність застосування бази роз­поділу виходячи з фактору загальнови­робничих витрат. Адже на кожному підприємстві низка цих факторів й алгоритм їх застосування є різними в залежності від видів продукції, особливостей організації виробництва, наявності побічних та суміжних виробництв тощо. Саме ці актуальні аспекти обліку загальнови­робничих витрат зумов­люють необхідність подальшого розвитку форму­вання собівартості продукції.

Література:

1. Меліхова Т.О. Документування обліку роз­рахунків з постачальниками з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Мелі­хова // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2011. — № 6. — С. 166—169.
2. Меліхова Т.О. Обґрунтування функцій внутрішнього та зовнішнього аудиту податків / Т.О. Меліхова // Наука й економіка: науко­во-теоретичний журнал Хмельницького еконо­мічного університету. — Хмельницький, 2010. — Вип. 2 (18). — С. 116—120.
2. Меліхова Т.О. Вплив обліку оренди на рівень фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В. Подмешальська // Культура народів Причорномор'я. — Симферополь, 2011. — № 217. — С. 61—63.
3. Подмешальська Ю.В. Аналіз сутності ка­тегорії запасів з метою ефективного управління / Ю.В. Подмешальська // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". — 2007. — № 579: Проблеми економіки та управління. — С. 237—242. — Бібліографія: 5 назв. — Режим до­ступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/34084>
4. Подмешальська Ю.В. Зарубіжний досвід оподаткування заробітної плати в системі обліку

[Електронний ресурс] / Ю.В. Подмешальська, Н.С. Чакалова // Ефективна економіка. — 2016. — № 5. — Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4984>

5. Подмешальська Ю.В. Актуальні аспекти обліку загальнови­робничих витрат / Ю.В. Под­мешальська, А.М. Дунда // Схід. Аналітично-інформаційний журнал. — Донецьк, 2014. — № 2 (128) березень — квітень. — С. 35—40. — Ре­жим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2014_2_7

6. Подмешальська Ю.В. Оцінка якості об­ліку в аудиті / Ю.В. Подмешальська // Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Еко­номіка". — 2011. — Вип. 5 (4). — С. 265—270.

7. Подмешальська Ю.В. Проблеми впро­вадження інформаційних систем обліку на підприємстві / Ю.В. Подмешальська // Про­блеми і перспективи розвитку банківської си­стеми України. — 2011. — Вип. 33. — С. 180—185.

8. Подмешальська Ю.В. Удосконалення аудиту управління запасами [Електронний ре­сурс] / Ю.В. Подмешальська // Ефективна еко­номіка. — 2011. — № 11. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=793>

9. Подмешальська Ю.В. Розробка проекту впровадження інформаційних та технологій обліку на підприємстві / Ю.В. Подмешальська // Економіка і управління. — К., 2012. — № 3 (55). — С. 85—90.

10. Подмешальська Ю.В. Удосконалення оцінки якості внутрішнього контролю на підприємстві / Ю.В. Подмешальська // Еконо­мічний вісник ЗДІА: збірник наукових праць. — Запоріжжя, 2012. — № 2. — С. 106—114.

11. Подмешальська Ю.В. Проблеми впро­вадження інформаційних систем обліку на підприємстві / Ю.В. Подмешальська // Проблеми і перспективи розвитку банківської систе­ми України. — 2011. — Вип. 33. — С. 180—185.

12. Подмешальська Ю.В. Удосконалення аудиту управління запасами [Електронний ре­сурс] / Ю.В. Подмешальська // Ефективна еко­номіка. — 2011. — № 11. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=793>

13. Подмешальська Ю.В. Актуальні пита­ння обліку орендних операцій на підприємстві / Ю.В. Подмешальська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. — 2015. — Вип. 12. — С. 266—270. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2015_12_62

14. Подмешальська Ю.В. Внутрішній аудит як засіб удосконалення обліку та контролю дебіторської заборгованості [Електронний ре-

сурс]/ Ю.В. Подмешальська, Р.Ю. Варварін // Економіка та суспільство. — 2016. — № 7. — Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/161.pdf

15. Подмешальська Ю.В. Облік виробничих запасів [Електронний ресурс] / Ю.В. Подмешальська, Є.К. Зайберт // Ефективна економіка. — 2018. — № 3. — Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/3_2018/71.pdf

16. Проскура К.П. Методичні підходи до розподілу загальновиробничих витрат та їх вплив на рівень податкового навантаження виробничого підприємства [Електронний ресурс] / К.П. Проскура, Л.В. Горбуненко // Ефективна економіка. — 2016. — № 8. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5104>

17. Сльозко Т.М. До питання розподілу непрямих витрат // Вісник СумДУ. Серія Економіка. — 2007. — № 1. — С.144—146.

References:

1. Melikhova, T.O. (2011), "Documentation of accounting calculations with suppliers in order to strengthen the information security of the enterprise", *Derzhava ta rehiony. Serii: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vol. 6, pp. 166—169.

2. Melikhova, T.O. and Podmeshalska, Y.V. (2011), "Effect of rent accounting on the level of financial security of the enterprise", *Kul'tura narodov Prychernomor'ia*, vol.217, Ukraine, pp. 61—63.

3. Podmeshalska, Y.V. (2007), "Analysis of the essence of the inventory category for the purpose of effective management", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhniky": Problemy ekonomiky ta upravlinnya*, vol. 579, pp. 237—242, available at: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/34084> (Accessed 05 Dec 2018).

4. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2016), "Foreign experience in the taxation of wages in the accounting system", *Efektivna ekonomika*, vol.5, available at: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4984> (Accessed 05 Dec 2018).

5. Podmeshalska, Y.V. and Dunda, A.M. (2014), "Actual aspects of accounting for total production costs", *Skhid. Analitichno-informatsijnyj zhurnal*, vol.2 (128), pp. 35—40, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2014_2_7 (Accessed 05 Dec 2018).

6. Podmeshalska, Y.V. (2011), "Assessment of accounting quality in the audit", *Visnyk Dnipropetrovs'koho universytetu. Serii "Ekonomika"*, vol.5(4), pp. 265—270.

7. Podmeshalska, Y. V. (2011), "Problems of introduction of information systems of accounting

at the enterprise", *Problemy i perspektyvy rozvytku bankiv'skoi systemy Ukrainy*, vol. 33, pp. 180—185.

8. Podmeshalska, Y.V. (2011), "Improve inventory management audit", *Efektivna ekonomika*, vol.11, available at: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=793> (Accessed 05 Dec 2018).

9. Podmeshalska Y.V. (2012), "Development of the implementation project of information and accounting technologies at the enterprise", *Ekonomika i upravlinnia*, vol. 3 (55), pp. 85—90.

10. Podmeshalska, Y.V. (2012), "Improving the assessment of the quality of internal control at the enterprise", *Ekonomichnyj visnyk ZDIA: zbirnyk naukovykh prats'*, vol. 2, pp. 106—114.

11. Podmeshalska, Y. V. (2011), "Problems of introduction of information systems of accounting at the enterprise", *Problemy i perspektyvy rozvytku bankiv'skoi systemy Ukrainy*, vol. 33, pp. 180—185.

12. Podmeshalska, Y.V. (2011), "Improve inventory management audit", *Efektivna ekonomika*, vol.11, available at: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=793> (Accessed 05 Dec 2018).

13. Podmeshalska, Y.V. (2015), "Topical issues of accounting for lease operations at the enterprise", *Scientific Herald of the International Humanitarian University. Series: Economics and Management*, vol.12, pp. 266- 270, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2015_12_62 (Accessed 05 Dec 2018).

14. Podmeshalska, Y.V. and Varvarin, R.Yu. (2016), "Internal audit as a means of improving the accounting and control of accounts receivable", *Economics and Society*, vol.7, available at: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/161.pdf (Accessed 05 Dec 2018).

15. Podmeshalska, Y.V. and Zaybert, E.K. (2018), "Inventory accounting", *Efektivna ekonomika*, vol.3, available at: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6273> (Accessed 05 Dec 2018).

16. Proskura, K.P. and Gorbunenko, L.V. (2016), "Methodical approaches to the distribution of total production costs and their impact on the level of tax burden of the manufacturing enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol.8, available at: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5104> (Accessed 05 Dec 2018).

17. Slozko, T.M. (2007), "To the issue of the distribution of indirect costs", *Visnyk SumDU. Seriya Ekonomika*, vol. 1, pp. 144—146.

Стаття надійшла до редакції 07.12.2018 р.